GAZETA KRAKOWSKA

Nro 80.

Z KRAKOWA DNIA 4. PAZDZIERNIKA 1815 Roku WE SZRODĘ.

Z Paryża d. 16 Września.

Urzędowa gazeta zawiera Królewskie rozporządzenie z d. 10 b. m. tyczące się żandarmeryi, która składać się ma na przyszłość z 8 inspekcyy, a każda inspekcya z 3 legiy. Pierwsza legiia odbywać będzie służbę w departamencie Sekwany (Paryżu) podczas Królewskich podroży, polowań i w Królewskich pałacach. Cała zaś żandarmerya wynosić będzie 18010 głow, dzieli się na konną i pieszą.

Monitor zaprzecza rozgłoszoney w wielu pismach pogłosce, iakoby posiedzenia obu izb prawodawczych dopiero 1 Pazdziernika otworzone zostały. Będą iak Królewskie rozporządzenie stanowi d. 25 b. m. otworzone, i naypierwey uchwalą Xcu Angouleme podziękowanie za ważne usługi, które w południowey Francyi dla kraiu położył.

Ponowione zostały rozkazy, ażeby żaden woyskowy Francuzki, iakiego bądź iest stopnia, niebawił w Paryżu bez pozwolenia.

Korpus Bawarski odprawić ma d. 23 b. m. na rowninie Joigny w obecności zprzymierzonych Monarchow popis. Po tym popisie nastąpi popis Austryackiego woyska pod Dijonem, po którym Cesarz Austryacki uda się do Lyonu, a ztamtąd do Medyolanu. Cesarz Rossyyski zabawi kilka dni w Stuttgardzie, niżeli uda się do Berlina i Warszawy.

Cesarz Rossyyski dopiero d. 13 w wieczor powrocił z Vertus do Paryża. D. 15 Cesarz Austryacki i Król Pruski odwiedzili Króla Ludwika XVIII. Tegoż dnia odwiedził Króla Królewicz następca tronu Bawarskiego. J. K. Mość pracuie co dziennie z Xciem Talleyrandem w swoim gabinecie. Od kilku dni rozchodzi się pogłoska, że Xże Otranto (Fouché) ustąpi z Ministerium, ponieważ miał Królowi powiedzieć, iż tylko 10 departamentow oświadczyło się za Królem. Ciągle mowią także, iż Xże Richelieu będzie Ministrem związkow zagranicznych, Jen. Clarke, Ministrem woyny, P. Lainé ministrem sprawiedliwości, P. Vaublanc ministrem spraw wewnętrznych, a P. Gazé ministrem policyi.

Marszałek Suchet oczekiwany iest w

Paryżu. Xże Oudinot bawi przy Jen. Langeron i towarzyszył Cesarzowi Rossyyskiemu do Vertus. Cambaceres przedał, piękny swoy pałac owdowiałey Xiężnie Orleanu i wzięte zań pieniądze Królewskiemu skarbowi darował.

D. 12 osadziło 100 ułanow Pruskich miasto Nant, a pobocznemi drogami przybyła do tego miasta i okolic przednia straż 6go Pruskiego korpusu w liczbie 7 do 800 ludzi. Naczelny Wodz tego korpusu, Hr. Tauenzien, wydał na wstępie odezwę do mieszkańcow departamentow niższey Loary, Illi i Wileny, Morbihanu, Północnego brzegu i Manszy, w którey wyraził: " Nie przychodziemy do was iako nieprzyiaciele. Umowa między moim Monarchą i N. Królem Francuzkiem wskazuie nam powyższe departamenta na stanowisko. Pozostancie spokoynemi w waszych wsiach i miastach. Nikt bardziey nie ceni szlachetney i bohatyrskiey waszey wierności do Króla iak Pruskie woysko. Zawierzaycie mi; utrzymywać będę nayścisleyszą karność; wewnętrzna administracya pozostanie w waszych ręku. Wasza rodzina, wasza własność będą szanowane; mieszkanie tylko i żywność dostarczycie dla moiego woyska. W zdarzonych kłotniach udaycie się do mnie; niewinnemu będzie wymierzona sprawiedliwość, a winny ukaranym zostanie. Mieszkańcy Bretanii polegam na was; okażcie dobrą wolą, a przez tę zmnieyszą się wasze ciężary. Jak miło mi będzie widzieć panuiącą zgodę i spokoyność, tak z przykroscią karać będę musiał złe obchodzenie się z żołnierzami. Będę nieubłaganym; dobro żołnierzy i mieszkańcow zarówno mnie obchodzić będzie, &c. "

Woyska Pruskie w okolicach St Quentin i La Fere są w ustawicznem poruszeniu i co 8 dni odmieniaią swoie stanowiska. W Rhetel rozeszła się niedawno pogłoska, że w okoliczney wsi 4 żołnierzy Pruskich zamordowano; i natychmiast udała się tam osada dla zemszczenia się ich śmierci; lecz okazała się zmyśloną. Prezydent gminy dowiodł fałszu, i Prussacy odciągnęli spokoynie.

Mowią, iż zprzymierzone Mocarstwa obstaią, aby maiątek głownych stronnikow Bonapartego był skonfiskowany, gdyż niebezpieczno zostawić w ich ręku ogromny maiątek.

Austryacy 4 razy kusili się nadaremnie opanować port Tulоński.

Sławny Snycerz Canowa przybył tu z Rzymu z zleceniem od Papieża żądania zwrotu wszystkich dzieł kunsztu, które dawniey z Rzymu wywiezione zostały. Lecz od Ministrow Mocarstw zagranicznych zimno iego żądanie przyiętem zostało, ponieważ te dzieła w umowach za własność Francuzką uznane zostały.

Niedawno rzekł tu ktoś: " Cesarz Rossyyski odieżdza do Vertus (cnot.) " W cale w swoie mieysce (odpowiedział inny.)

Mowią, iż Apollo Belwederski przeznaczony iest na podarunek dla Xcia Rejenta Angielskiego.

Dziennik Quotidien umieścił co następnie: W skarbcu kościoła Panny Maryi w Paryżu znayduią się ieszcze iabłko państwa, berło, ręka sprawiedliwości i korona Cesarzowey Józefy, tudzież wiele naczeń i kosztowności smutney pamiątki z żołnierza na Cesarza koronowanego awanturnika. Spodziewamy się iednak, iż

duchowieństwo tego kościoła nieomieszka wyrzucić z tey Swiątyni owe pamiątki naszey słabości i zakału. Powinno ie żydom sprzedać, aby z niemi po Europie ieździeli i ciekawym za pieniądze pokazywali.,,

Tenże dziennik mowiąc o rokoszu osady Strazburskiey, tak go opisuie: "Rokosz ten iest nadzwyczaynego gatunku i zasługuie na uwagę dostrzegacza: nosi on razam cechę umiarkowania, rokoszu i powagi, &c.,,

Upoważnieni przy Cesarzu Austryackim posłowie zagraniczni poiadą z nim do Medyolanu.

Mowią tu, iż Austryacy trzymać będą osadzony Strazburg, Prussacy Metz, Anlicy Dunkierkę, Hanoweranie i Niderlandczykowie Lill, Walenciennę, Condé, &c.

Pisma tuteysze mowią, iż Xże Angouleme układaiąc się o zwrot Hiszpańskiego woyska z Francyi, obowiązał się wypłacic Hiszpanii 30 mill. fr.

List do Redaktora gazety Francyi.
— W Paryżu d. 6 Wrzesnia. —

"X Pradt, Arcybiskup Mechliński, wydał drukiem dzieło o swoiem Poselstwie do Warszawy (*), gdzie w ow czas byłem Guberdatorem. W tem dziele postępowaniu memu nadaie cechę gwałtowności i prześladowania, ktore obcemi zawsze dla mnie były. Zbiłem wywodowo fałsz tych zarzutow, w uczynionem przezemnie zdaniu sprawy JW. Ministrowi woyny, i złożyłem wszelkie w tey mierze dowody u P. Roussé Not. na ulicy Croix-des-Petites-Champs. — Zbyt cenię szacunek publiczny, abym nie miał oglosić dwoch listow, pisanych do mnie przy moim wyieździe z Warszawy, a publiczność z ukontentowaniem pozna zapewne uczucia i pamięć, iaką dobrzy i waleczni Połacy, mogli zachować o moiem dowodztwie w ich stolicy.

"Jenerale! Rada Ministrow pochlebia sobie widzieć Cię znowu w pośrod nas, na stanowisku, w ktorem umiałeś pogodzić nayczynnieyszą gorliwość dla służby Twego Monarchy, z nayważnieyszą względnością dla mieszkańcow tego kraiu, ktorzy Ci będą na zawsze wdzięcznemi. Przeięty tem uczuciem, Jenerale, upraszam Cię, abyś przyiął wyraz powszechnego naszego żalu i mego wysokiego poważania. W Warszawie d. 2 Lutego 1813 roku.,,

(Pod.) *Stanisław Potocki,*
Prezes Rady Ministrow.

"Zawiadomiony o Twoim, Jenerale, wyieździe, upraszam Cię, abyś przezemnie chciał przyiąć wyrażenie nayżywszey wdzięczności ze strony mieszkańcow tey stolicy, ktora zawsze przypominać sobie będzie wyświadczane iey, przez JW. WPana względy w czasie Jego zarządow, w ktorych umiałeś utrzymać porządek i karność w woysku, wymierzaiac sprawiedliwość na każdą skargę, i niosąc ulgę nieszczęśliwemu. Nigdy niezapomnę bezstronności i delikatnego sposobu, z iakim każdą przedsiębrałeś sprawę, i proszę abyś chciał przyiąć wyraz i t. d. Dan w Warszawie d. 2 Lutego 1813.

(Pod.) *Prezydent Municypalności,*
Kommendant guardyi.
Ugrzecht (Węgrzecki.)

(*) Podług recenzyi umieszczoney w gazetach Paryzkich, iest to dzieło w wielu mieysach mniey iak mierne, a wszędzie niemal tchnące miłością własną Autora.

)2(

"Mogłbym pociągnąć przed sąd byłego Posła, lecz opiniia publiczna iest iedynym sądem, pod który oddaię dobrą wiarę i rzetelność Pisarza.„ Proszę przyiąć wyraz i t. d.

(Pod.) Jenerał porucznik, woysk Królewskich, Hr. *Dataillis.*

Z Londynu d 15 Września.

Ostatnie listy z Paryża donoszą, iż pokoy między zprzymierzonemi Mocarstwami i Francyą iest iuż aktualnie zawarty i od Anglii zatwierdzony. Zawdaniem się iednego wielkiego Mocarstwa, utrzymana iest stosownie do życzenia Ludwika XVIII. całość Francyi, ale zapłacą Francuzi wielką kontrybucyą. Przypadaiąca na Angliią część tey kontrybucyi wynosi 9 mill. f. sz. Poki zupełne wypłacenie tey kontrybucyi nie nastąpi, trzymać będą woyska zprzymierzone niektóre twierdze Francuzkie osadzone. Liczba woysk zprzymierzonych, które aż do tego czasu pozostaną we Francyi, wynosić ma 150,000 ludzi, to iest 50,000 Austryakow, 50,000 Prusakow, 15,000 Anglikow, 15,000 Rossyanow, reszta Bawarczykow i Wirtemberczykow. Wszystkie te woyska będą przez rząd Francuzki płacone, żywione i odziewane. W twierdzach będzie gwardya narodowa razem z woyskiem zprzymierzonem odbywać służbę.— Traktat ten zawiera wiele oddzielnych artykułow, tyczących się powszechnego Europy pokoiu. Wszystkie zprzymierzone woyska, które stosownie do traktatu nie pozostaną we Francyi, opuszczą ten kray do 1 Października r. b. W ministerium Francuzkiem iak tylko zgromadzą się izby prawodawcze zaydzie odmiana. Jak słychać zprzymierzeni Monarchowie kontenci są z obranych członkow do tych izb, i z zupełnem zaufaniem opuszczą Francyą, iż traktat będzie świątobliwie dotrzymany.

Od dwoch dni rozchodzi się pogłoska, że Hiszpaniia ustąpiła W. Brytanii obie Florydy. Zapewniaią, iż Ziednoczone stany Ameryki niemiło patrzeć będą na to ustąpienie, ponieważ te bardzo im są przyległe, i przez ich odziedziczenie byliby panami północnego i zachodniego wybrzeża Mexyku.

Pisma nasze zawieraia następuiace oświadczenie: Cesarz Austryacki dozwala Królowi Joachimowi (Miuratowi) w swoich kraiach przytułku pod następuiącemi warunkami: 1) Król złoży natychmiast tytuł Króla i przyymie tak iak iego małżonka tytuł Hrabiego. 2) Wolno mu obrać na swoie mieszkanie Czechy, Morawiia lub Austryą. Jeżeli podoba mu się mieszkać na wsi w którym z tych kraiow J. C. K. Mość nie ma nic przeciw temu. 3) Król Joachim da słowo honoru, iż bez wyraźnego pozwolenia N. Cesarza nie oddali się z kraiow Austryackich. Dla większey wiary podpisał ni[...]sze oświadczenie z rozkazu Cesarza. W Paryżu d. 1. Września 1815.

Xże. Metternich.

Xżna Karolina (corka Xcia Reienta) chorowała bardzo 5 dni w Weymucie, lecz iuż się ma lepiey i zaczena się przeieżdżać.

Podług listow Paryzkich umiano Króla tak naprowadzić, iż odmienił postanowienie swoie oddalenia Fouché z ministerium, ponieważ w mowiono w niego, iż to będzie hasłem do okropnego zaburzenia i krwawey walki pomiędzy partyami.

Wczoray przybył tu z Paryża goniec, który w wydziale związkow zagranicznych złożył listy od Lorda Castlereagh i Xcia Wellingtona. Lord Castlereagh cierpi ieszcze na stłuczenie podkową konia.

Do Jamaiskiey floty, którą burza skołatała brakuie ieszcze 61 okrętow; wartość ich rachuią do 1 mill. f. sz.

Podług listow z Paryża Angielski szlachcic, nazwiskiem Kean, zabity został na Bulewardzie od Francuzkiego officera z woyska za Loary. Ostatni obwiniał pierwszego, że mu na nogę wstąpił, z czego przyszło do przemowienia się, i Francuzki officer czyli też (iak twierdzą ktoś z kupy) pchnął go puginałem, na co nazaiutrz umarł. Xże Wellington każe pilnie śledzić iego zaboycę.

Pomimo utracenia nogi Margrabia Anglesea (Uxbridge) iest zdrow; ieździ często na polowanie, i d. 1 b. m. z swego konika pomiędzy 14 wystrzałami dwa razy tylko chybił.

Względem zrzeczenia się korony przez Bonapartego mowi iedna z Amerykańskich gazet iak następuie: "Jeżli to iaśnieiące słońce zaszło, tedy zaszło z chwałą i iedynie dla ocalenia i szczęścia Francyi!!!" — Spaloną część Wasingtonu wystawiaią teraz podług pięknego planu, i będzie w przeciągu dwoch lat zabudowaną.

Od dawnego czasu nie pamiętaią w Anglii tak suchey pory roku iak teraz; w niektórych okolicach powysychały zupełnie studnie i mieszkańcy muszą 3 do 4 mil Angielskich prowadzić wodę dla bydła.

Podług naszey gazety Dworskiey pod d. 9 b. m. Xże Wellington oddać ma znaki orderu woyskowego kąpielnego Feldmarszałkom Xciu Schwarzenbergowi, Xciu Blücherowi, Hr. Barklay de Tolly, Xciu Wrede i Królewiczowi następcy Wirtemberskiemu.

Papiery nasze podniesły się z powodu wieści o zawartym z Francyą pokoiu.

Gdy względem oznaczenia granic w wyższey Kanadzie wszczęły się między Angielskiemi i Amerykańskiemi kommissarzami sprzeczki, posłany zatem do Ameryki został posłaniec stanu z nowemi instrukcyami.

Z Paryża zniknął poborca głowney poczty z 1 mill. 200,000 fr.

Z Kadyxu d. 24 Sierpnia.

Lubo pisma Angielskie niepomyślne zawieraią wiadomość o wyprawie Hiszpańskiey przeciw południowey Ameryce, dowiedzieliśmy się iednak przez przybyły tu wczoray z Lima okręt Kantabria, iż rokoszanie w Peru zupełnie są pobitemi i spokoyność tam przywrocona została. Wspomniony okręt oprocz wielu drogich towarow przywiozł także 200,000 piastrow gotowych pieniędzy. Urządzaią tu znowu wielką do Ameryki wyprawę.

Z Bruxelli d. 17 Września.

Postanowionem iuż iest, iż Dwor nasz mieszkać będzie na przyszłość na przemiany po 6 miesięcy w roku w Bruxelli i w Hadze. Jeneralne stany będą się także na przemiany w obu stolicach zgromadzać. Z sześciu ministrow trzech będzie mieszkać w Hadze, a trzech w Bruxelli iako to w ostatniem mieście Ministrowie sprawiedliwości, skarbowy i spraw wewnętrznych.

Szambelan i Mistrz obrzędow, Baron Snonkaert, wydał w 52 artykułach

programma uroczystości podczas złożenia przysięgi wierności Belgii w d. 21 b. m.

W tych dniach przeszedł tędy znaczny ciąg artyleryi Hanowerskiey, powracaiący z Francyi do Hanoweru. Na to zaś mieysce idzie wiele nowo z Anglii przybyłych dział ku granicom Francuzkim.

Słychać, iż korpus Xcia Wellingtona trzymać będzie długi czas okolice Lill osadzone.

Z Augszburga d. 11 Września.

Wczoray widzieliśmy tu przechodzące trofea woyska Bawarskiego teraźnieyszey kampanii, to iest 21 moździerzy i dział rożney wielkości z prochowemi wozami, powiększey części z przężaiem Francuzkim. Bawarski pułk lekkiey konnicy Budenhofa zdobył ie przez nagly napad w Chateau-Thierry. Naypięknieysze znayduie się pomiędzy działo z koroną Cesarską i literą N. odlane d. 14 stycznia 1814 w Strazburgu podczas pobytu Napoleona na wyspie Elbie.

Z Medyolanu d. 10 Września.

Listy z Liworna opiewaią, iż Miurat znayduie się teraz w Korsyce, a podług innych doniesień ma tam bydź uwięziony.

D. 7 b. m. przybył tu Fedm. porucznik, Hr. Nugent, i poiechał zaraz do kraiu Neapolitańskiego dla odebrania tam od Feldm. porucz. Barona Mohr dowodztwa nad woyskami Austryackiemi.

W Neapolu tak bardzo handel i żegluga zwiększyły się, iż port tamieyszy zapełniony iest okrętami.

Dzieło kongressu Wiedeńskiego wyszło tu teraz z Monitora na ięzyk Włoski przełożone.

Los wysp Jońskich został iuż rozstrzygniony; stanowić one będą niepodległą rzeczpospolitą pod opieką Anglii.

Z Bruchsalu d. 18 Września.

D. 15 b. m. wszedł do naszego miasta powracaiący z Moguncyi do Austryi C. K. Austryacki batalion Landwerow W. Xcia Badeńskiego. W. Xże nasz, iako właściciel tego pięknego pułku, rozkazał przez przysłanego tu swoiego Adjutanta Majora Holzing, nie tylko dla wszystkich officerow sporządzić wspaniały obiad, ale też wszystkim żołnierzom tego bataliionu dać wina i chleba.

D. 16 b. m. przybyło do Manheimu wiele Rossyyskich officerow sztabu i tam kwaterą stanęli. Należą oni do korpusu Jenerała Langerona, i przeznaczonemi są do kierowania przechodem powracaiącego z Francyi do swoiego kraiu woyska Rossyyskiego. Przechod przez to miasto trwać ma 4 tygodnie. Jenerał Langeron oczekiwany tam iest na końcu tego tygodnia i stać tam będzie z swoim sztabem poki się przechod nie ukończy. Przybędzie tam ieszcze 30 jenerałow i 400 wyższych i niższych oficerow.

Z Włoch d. 10 Września.

Odezwa Wielkiego Xcia Toskańskiego pod d. 3 b. m. opiewa, iż Xięstwo Piombino, cała wyspa Elba i byłe lenności Monte S. Marya z przyległościami, stosownie do postanowienia Wiedeńskiego kongressu, należą teraz do W. Xięstwa Toskańskiego. Mieszkańcy tych kraiow używać będą takich samych swobod jak dawnieysi Toskańczykowie. Handel i związek między W. Xięstwem i nowemi powiatami iest odtąd zupełnie wolny. — Deputacya od Xięstwa Piombinu miała d. 5 b. m. audyencyą u W.

Xcia i zapewniała go o swoiey wierności i posłuszeństwie.

Dowodca woyska Toskańskiego na Wyspie Elbie, Podpułkownik Casanuowa, wszedł d. 6 do Portoferaio i w imieniu W. Xcia obiął tę twierdzę i całą wyspę w posiadłość. Toskanska bandera powiewa na wałach, którą Angielskie i Francuzkie okręty wystrzałami z dział pozdrowiły. Francuzka osada z Portoferaio odpłynęła do Korsyki.

Oyciec S. przywrócił w Rzymie kongregacyą woyskową, która składa się pod prezydencyą Prałata Leardi z 2 jenerałow, 5 brygadyerow i naczelnika obywatelskiey gwardy.

Xięstwo Modeńscy po 16 dniowym bawieniu w Genui, poiechali d. 6 b. m. do swoich kraiow. Królestwo Sardyńscy zamyślaią bawić w Genui do 15 b. m.

Od Menu d. 17 Września.

Xżę Rejent Angielski polubił szczególniey Feldm. Xcia Bluchera i posłał mu niedawno znowu bogate znaki orderu.

Jenerał Desaix, który dotąd bawił w Szwaycaryi, wezwany został, aby się ztamtąd oddalił.

Wielki magazyn z Lörrach przewieziony zostanie na 400 wozach do Diżonu.

P. Breck-Taylor poseł Angielski przy Dworze Wirtemberskim, przeiechał przez Frankfort na mieysce swoiego przeznaczenia.

W Koblentz wychodzić będzie nowa gazeta pod tytułem: *Coufluentia.*

Wilhelm August Schlegel otrzymał od N. Cesarza Rossyyskiego order S. Włodzimierza 3ciey klassy.

Z Hagi d. 19 Września.

Wszyscy zagraniczni Ministrowie przy naszem dworze przenoszą się także do Bruxelli.

Z wypraw do naszych osad wychodzi pierwsza z znaczną liczbą ładowego woyska do zachodniey Indyi, a druga w 2 oddziałach do Batawii.

Wiadomość o maiącem nastąpić zaślubieniu naszego Królewicza następcy tronu z Wielką Xiężniczką Rossyyską wielką sprawiła tu radość.

Z Akwisgranu d. 17 Września.

Wiemy z dobrego źrodła, iż nowy traktat między zprzymierzonemi Mocarstwami i Francyą zawiera następuiące warunki: 1) We Francyi stać będzie 200,000 ludzi zprzymierzonego woyska, i przez nią będzie płacone i żywione. 2) Francya zapłaci w oznaczonych terminach 1200 mill. fr. 3) Kilkanaście twierdz Francuzkich będą woyskiem zprzymierzonem osadzone. 4) Całość Francyi zaręczona iest tak iak była w roku 1790. Te zaś powiaty, które traktatem Paryzkim 1814 roku na granicach Belgii, Niemiec i Sabaudyi przyłączone do Francyi zostały, a które przeszło 600,000 mieszkańcow wynoszą, od niey odpadaią.

Były Jezuicki fundusz w Erfurcie, przeszło 100,000 talarow w kapitałach i dobrach wynoszący, który rząd Francuzki w roku 1809 zniosł, i gotowy pieniądz niewiedzieć do których kass wpłynął, przywrocony został z rozkazu N. Króla Pruskiego i dochod z niego przeznaczony iest na utrzymanie szkół Katolickich i ich nauczycielow.

Od wyższego Renu d. 16 Września.

Landau nierychło uwiadomione ze

stało o układach innych nadgranicznych twierdz z zprzymierzonemi woyskami; dla tego też nierychło wywiesiło białą chorągiew. Opasane było przez Pruski korpus Jen. Krausenek, ale nie obłężone. Osada powiększey części z ruchomey gwardyi złożona gorliwie odbywala służbę. Wycieczki iey z braku jazdy i regularnego woyska mało były znaczące i rzadkie. Przez kilka godzin było to miasto bombardowane; kilka osob zostało zabitych lub ranionych i kilka domow uszkodzonych, ale ogółem nie wielką poniosło szkodę, gdyż nigdzie nie wszczął się pożar. Dowodca twierdzy Jen. Geuder (który w przeszłey kampanii utracił rękę,) okazał wiele stałości, nie chciał o zaszłych wewnątrz Francyi zdarzeniach wierzyć, i oczekiwał rozkazow od naczelnego swojego Wodza. To nastąpiło d. 14 Sierpnia; Jenerał Rapp rozkazał mu zdiąć trzech kolorową kokardę, a zawdziać białą. Cywilne władze w Landau postanowiły się poddać, a za ich przykładem poszły woyskowe. Liczna deputacya od miasta udała się do Strazburga i oddała d. 19 Sierpnia adress poddania się Królowi, który zaraz do Paryża odesłany został. Odtąd uważane iest Landau iako twierdza Królewska, ustały kroki nieprzyiacielskie, dozwolony iest bieg poczty, &c. Reszta twierdz, iako to Bitsch, Pfalzburg, &c. w takimże znayduią się przypadku.

W Kel wszystkie warownie są rozebrane, i zniknęła twierdza. Miasto to zostało przed kilku dniami W. Xciu Badeńskiemu zupełnie ustąpione i herby iego zawieszono. Badeński Jen. Neuenstein ma tam głowną kwaterę i dowodzi Badeńskim korpusem między Rastadt i Freyburgiem stoiącym.

Arcy Xże Jan poiechał d. 13 b. m. z Bazylei do Paryża. Rzeczy tam iego pozostały; ale wątpią żeby nazad powrócił, sądzą raczey, iż do Włoch z Cesarzem poiedzie.

Zburzenie twierdzy Huningi ma bydź podług ostatnich rozkazow naydaley za 6 tygodni ukończone. Jedno z pism Szwaycarskich tak mowi o Hunindze: "Nieszczęsna ta twierdza, arcydzieło kunsztu Vaubana, powstała mimo nayżywszych przełożeń ligi Szwaycarskiey w roku 1679 i 1680 za Ludwika XV. na spokoyney naszey granicy, i zaraz na owczas nazwano ią biczem Bazylei. Zdobytą została i Jen. Barnagre przez swoie bombardowanie dowiodł aż nadto, iż powinna bydź zburzoną. Zdobycie Huningi godnem iest Arcy Xcia Jana, gdyż nigdy w dobroczynnieyszym zamiarze nie nastąpiło zdobycie. Z tem wszystkiem w roku ieszcze 1638 znaydował się iuż w tem mieyscu szaniec, który Szwedzki Jenerał Tugadel podczas 30to letniey woyny wezwał do poddania się i osadził.

Do pogłosek należy, iakoby Strazburg umieszczony był w rzędzie Niemieckich miast wolnych, i Austrya miała prawo utrzymywać w tamteyszey cytadeli swoią osadę,

Hr. Blacas bawi ieszcze w Bernie, i nim uda się na poselstwo do Neapolu, chce w przod Szwaycaryą obiechać. — PP. Thibaudeau, oyciec i syn znayduią się pod dozorem w Kolmarze. Maret (Xże Bassano) ciągle znayduie się w Bernie i oczekuie wyroku zprzymierzonych Monarchow.

Pierwsza kolomna powracaiącego z Francyi Rossyyskiego woyska przybędzie d. 4 Października do Frankfortu.

DODATEK
DO Nro 80.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 4 PAZDZIERNIKA 1815 Roku WE SZRODĘ.

Wydział Sprawiedliwości Królestwa Polskiego.

Stosownie do artykułu 118 Księgi Prawa Cywilnego podaie do publiczney wiadomości, iż Trybunał Cywilny Iwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego na prozbę Agnieszki z Ośmanczykow Janczykowey włościanki z Gminy wsi Sadawie Powiatu Pilickiego Departamentu Krakowskiego, o uznanie nieprzytomności Wacława Janczyka małżonka iey od lat ośmiu z mieysca przebywania niewiadomego, na dniu dwudziestym drugim Sierpnia 1815 roku w skutku artykułu 116 Prawa Cywilnego wydał wyrok nakazuiący wyszukiwanie i śledzenie nieprzytomnego Wacława Janczyka w ostatnim iego zamieszkaniu, to iest w Gminie Sadowskiey Powiecie Pilickim, nadto wysłuchanie świadkow przez powodkę mianować się maiących na okoliczność; iż Wacław Janczyk od lat czterech w mieyscu swego zamieszkania przestał bydź przytomnym i o pobycie iego żadney nie ma wiadomości.

W Warszawie d. 20 Września 1815 r.

Wawrzecki.

Grosz, *S. J.*

Wydział Sprawiedliwości Królestwa Polskiego.

Stosownie do Artykułu 118 Prawa Cywilnego, podaie do publiczney wiadomości iż Trybunał Cywilny Iwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego na powodztwo Anny Woynarowskiey Włościanki w Wsi Irzmanowice, Powiecie Olkuskim Departamencie Krakowskim mieszkaiącey, na dniu 22 Sierpnia 1815 roku, na mocy Artykułu 116. Prawa Cywilnego wydał Wyrok nakazuiący wyszukanie i udowodnienie nieprzytomności Antoniego Woynarowskiego Męża powodki, który od lat czterech w mieyscu zamieszkania iest nieprzytomny, i żedney o nim nie ma wiadomoścci. — w Warszawie d. 20 Września 1815 roku.

Wawrzecki.

Gross Sek. Jen.

Z *Wiednia d. 23 Września.*

Podług nadeszłego w tey chwili urzędowego doniesienia powraca z Francyi do C. K. Austryackich kraiow od pułkow Cesarza, Reuss-Greitz, Vogelsang, Bianchi, Bellegarda i Scheklera piechoty, tudzież Kienmayera i Scheklera huzarow, 19 batalionow piechoty i 18 szwadronow jazdy, i staną między 10 i 14 Października w granicach Austryackich.

— D. 15. —

(*Z Gazety Berlińskiey.*)

Prawie wszystkie członki Cesarskiey familii udaią się ztąd do Medyolanu, gdzie całą zimę zamyślaią przepędzić.

Zdaie się iak gdyby się zachmurzał

widokrąg nad wschodniemi naszemi granicami. Od dawnego czasu Ministrowie przy Otomańskiey Porcie donosili po kilkokrotnie swoim Dworom, że Dywan w wielu głownych twierdzach swoiego państwa zakłada wielkie magazyny rożnego gatunku zboża. Teraz dowiaduiemy się, że Silistra iest na głowny zakład woyskowy przeznaczona, i że okręty dowożą tam z czarnego morza zboże. Prywatne listy donoszą nawet o przysposobieniu żywności dla woyska za powiatowemi ich stanowisk. Niedouwierzenia (dodaią też listy) iak wiele znayduię się teraz awanturnikow rożnych narodow w Turczech, staraiących się o służbę woyskową i przesadzaiących się ieden nad drugiego w zaprowadzaniu rozmaitych nowości w sztuce wojowania.

Doniesienia o wybuchłey rewolucyi w Smirnie zdaią się potwierdzać. Listy z Liworna donoszą, że d. 21 Sierpnia zawinęło tam wiele okrętow z uciekaiącemi z Smierny familiiami. Niewiadome ieszcze zaszłe tam zdarzenia; ale obcy konsulowie opuścili Smirnę.

Mowią, iż rząd wydał rozkaz do władz policyynych, aby żadnemu teraźnieyszemu emigrantowi Francuzkiemu bez wyraźnego pozwolenia N. Cesarza nie dozwoliły bawić w kraiach Austryackich. Zdaie się, iż chcą Bonapartystom zabronić wszelkiego przystępu do Maryi Ludwiki, i z tego nawet powodu rozkazano oddalić się Pani Miuratowey z Haimburga. Miurat otrzymał od Cesarza pozwolenie osiądzenia w Pradze; gdzie posłano tamteyszemu gubernatorowi w tey mierze rozkazy.

Z Hanoweru d. 18 Sierpnia.

Minister stanu Hr. Münster powrocił tu d. 14 b. m. o godzinie 7 w wieczor i zaraz udał się do Montbrillant do Krolewicza Xcia Kambridgi. Nazaiutrz iadł Krolewicz obiad z Ministrami, wyższa szlachtą, &c. w publicznym ogrodzie nowy Dom zwanym.

Mowią, iż posiedzenia deputowanych od stanow odbywać się na przyszłość będą z nieiakiemi przerwaniami.

Zaległa pensya Hanowerskich officerow od Anglii, ktora teraz wypłacona będzie wynosić ma przeszło 150,000 talarow.

Rozmaite Wiadomości.

Charakter Napoleona.

(Przez Xiędza Pradt, byłego Arcy-Biskupa Mechlińskiego.)

Napoleon zniknął ze sceny świata; przestał żyć i iako Cesarz, i iako człowiek cywilny. Należy on do historyi; wstąpiwszy na ziemię potomności, stał się iey własnością. Wszyscy o nim mowią; wszyscy go obwiniaią. Ja podiąłem się inney sprawy; chcę go obiawić. Sprawa moia nie iest łatwa.

Duch Napoleona obeymował wiele, ale sposobem kraiow wschodnich. Dążył on do wielkości narodow wschodnich; lecz sprzeczny sam z sobą, i od własnego ciężaru odciągniony, wpadał zawsze z wielkości w drobnostki. Zawsze wielki w pierwszych myślach; zawsze mały i niski w drugich. Kiesa iego, iak duch iego, miała ieden kąt szczodry, a drugi sknerowaty. — Geniusz iego, stworzony do wielkiey sceny świata, lub do krotofili, podobny był do płaszcza Krolewskiego, rozpostartego na sukni arlekińskiey. Był to mąż ży-

iacy w ostatecznościach; mąż który zrównał Alpy, przekopał Symplon, rozszerzył lub ścieśnił morze, a nareszcie poddał się w niewolą okrętowi Angielskiemu — Obdarzony cudną bystrością rozumu, ognistą imaginacyią, na każde zapytanie, na które przystał, nowe tworzył widoki; żywy w wyrazach, przemyślny w obrotach, nadawał każdemu słowu przez siebie wyrzeczonemu wagę, nawet przez samę nieforemność. Mowa iego miała zawsze coś obcego, a tem samem coś oryginalnego. Dziwaczny, uszczypliwy, odbiegaiący od materyi, lubo dobry Matematyk, walcząc zawsze na własnym gruncie, lecz i w obronie własney, czy ta miała zasadę lub nie, zawsze prawdziwy Matematyk. Błędow iego nie można było wyrugować; oszukiwał on wielu, ale siebie samego bardziey, niż wszystkich innych. Miał widoczny wstręt od prawdy. Nie odrzucał iey atoli iako prawdę, lecz iako głupstwo, iako coś przeciwnego temu, co on za prawdę poczytywał. W ustach iego zawsze było pełno wyrazow wzgardy i poniżenia. Ułożył sobie prawidła optyki nie zgadzaiące się wcale z zwyczaynemi, to iest, widywał siebie i innych w różnem i wcale fałszywem świetle. przydawszy do tego kadzidło świata, które mu głowę zawrociło, i puhar czarodzieyski, z którego się duma iego napawała, łatwo będzie można poiąć niedorzeczność męża, który w sobie połączył wszystko, co iest wielkiem i małem w człowieku, który na tronie udawał Cesarza, w rozkazach Boga, ale wnet znowu spadał z wysokości, i który z charakterem zdobywcy świata połączył charakter czyhaiącego szpiega, tak dalece, iż zdawał się grać rolę Jowisza. Kasperka, która przed nim ieszcze nigdy nie była graną.

Napoleon był obłąkany, ale nie na umyśle; był obłąkany przez napuszoną imaginacyą, przez wysokie (o sobie rozumienie, które pozbawiwszy go wszelkiey rachuby, w prawiło w mniemanie, że tylko rozkazywać powinien, a wszystko się stanie. Posłuszeństwo, które dla niego miano, podało mu myśl, iż dla niego nie ma nic niepodobnego. Sledziłem go w przewrotności iego z taką bacznością, iż bym się odważył oznaczyć dokładne iey stopnie. — Główną epoką była bitwa pod Wagram, lub powtorne iego małżeństwo. Zdaie się, iż go w tedy rozum opuścił, albo raczey, iż sam się zrzekł rozumu swego, iako niepotrzebnego narzędzia. Od tego czasu oddał się zupełnemu nierozsądkowi i nieograniczoney przewrotności, które Francyą z zawias wysadziwszy, w przepaść wtrąciły.

Charakter Xcia Bassono (z dzieła Xiędza Pradt Arcybiskupa Mechlińskiego.)

Podczas zgromadzenia konstytucyynego w roku 1790 Xże Bassano dał pierwsze proby swoiego talentu. Według pamiętnikow Dumouriera, znaydował się podczas stracenia Ludwika XVI. przy poselstwie w Londynie, które potem ztamtąd wygnano. Dyplomatyka rządu konwencyynego nic takiego nie obeymuie, coby moc serca iego zachwiać mogło. Był wysyłany w różnych zleceniach, gdy Austryacy posuwaiąc się w głąb Francyi, zabrali go w raz z Semonvillem, i kilku innemi politycznemi podżegaczami. Po wymianie córki Ludwika XVI. wrociwszy do Francyi za rządu Konsularnego, obiął urząd Sekretarza Ka-

dy rządowey, na którym poty zostawał, poki nie wszedł do Ministeryum na mieysce Pana Champagny, o co się oddawna starał; sądził iednak, iż nie może tam rozwinąć swoich talentow. Chciał bydź Ministrem Francyi i Europy. Tłumaczenie się iego iest trudne i zawiłe. Zasadami iego są potęga i cały zbiór sofizmow, z których się dyplomatyka Francuzka od 25 lat składała. Przepędzał dzień na ieżdzeniu, ceremoniiach dworskich, długich obiadach i przechadzkach, a w nocy pracował. O północy przypomniał sobie o interessach, i zwoływano Sekretarzow do roboty. Nakoniec o 5tey kładł się spać, polecaiąc Sekretarzom wyłuszczenie gornych swoich myśli. Pochlebstwo było naylepszym sposobem ziednania sobie względow iego. Trzeba było wszystko uwielbiać, nawet małego pieska Xiężney, i dla tego ieden dowcipny człowiek powiedział, iż ten piesek narobił wielu Audytorow Rady Stanu i Prefektow. Umiał on zgadywać myśli swoiego Pana, którego za Bostwo poczytywał. Był wielkim przyiacielem Polakow, &c.

Dnia 2 i 3 Października 1815.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.		2.		3.		4.	
Korzec	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr
Pszenicy	26	15	25	—	24	—	23	—
— Zyta	19	—	18	15	18	—	17	—
— Jęczmienia	16	—	15	—	13	—	11	—
— Owsa	8	—	7	15	7	—	—	—
— Jagieł	36	—	34	—	33	—	32	—
— Grochu	17	15	16	—	15	—	14	—
— Rzepaku	23	—	22	—	21	—	—	—

DONIESIENIA.

1wszy raz) Starozakonny Hilel Klingberger, kupiec w żydowskiem mieście przy Krakowie Nr. 34 zamieszkały, wyieżdza do Wiednia w interessie handlowym, z kompanistą Jzaakiem Baumek i dwoma służącemi.

1wszy raz) Ludwik Dembiński, z powiatu Szkalbmirskiego Deptu Krakowskiego, ma zamiar wyiechać do Rossyi, z trzema ludzmi.

2gi raz) Xiądz Eugeniusz Maruchowicz, zakonu Cystersow z Kaprzywnicy, ma zamiar iechać do Galicyi, z iednym człowiekiem nazwiskiem Mateusz Sliwiński, trzema swoiemi końmi.

2gi raz) Józef Skorupka, iedzie z 4 ludźmi do Galicyi swemi końmi.

3ci raz) Michał Popiel, ma zamiar wyiechać do Galicyi Austryackiey, co podaie do publiczney wiadomości.

3ci raz) Felix Gutwiński, z iednym służącym, ma zamiar iechać pocztą do Wiednia.

Komornik Tryb. Handl. Dep. Krak. i Radom. podaie do publiczney wiadomości, iż dnia 10 Października r. b. o godzinie 9tey z rana we Dworze wsi Ulina mała w powiecie Olkuskim pod Odobrom, nastąpi publiczna licytacya, sta owiec, zboża w snopie, iako to: żyta, owsa i ięczmienia, z dodaniem składu na zboże, pańszczyzny do młocki i pomieszkanie. Chęć kupna maiący zaopatrzenie w wadinm 200 złp. w monecie srebrney, raczą się tamże zgromadzić. W Krakowie d. 30 Września 1815.

Jan Kanty Fachinetty, Komornik Tryb. Han. D. Krak. i Radom.